

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XII., číslo 12

21. 6. 2015 / neprodejné

Z OBSAHU	Pokoj nestačí hlásat, je třeba jej vytvářet. Homilie papeže Františka	04
	Svoboda se stává agresivní povinností věřit, že neexistuje pravda	06
	Potřebujeme novou politiku Církve vůči islámu	08
	Kacířské myšlenky nad filmem o Husovi	13

TRADICE OTCŮ

Z homilií svatého biskupa Řehoře z Nyssy (kolem 335–395)

To, co patrně zakoušejí ti, kdo se z nějakého vysokého horského vrcholu dívají dolů na širší vodní hladinu, přihodilo se i mé mysli, když pohlédla z výšin Pánova slova jako z nějakého horského vrcholu do neproniknutelné hlubiny Božích myšlenek. Jako by moje duše trpěla závratí, unešená do výšin následujících slov Páně: *Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.*

Tento pohled slibuje Bůh těm, kdo očistili svá srdce. Avšak *Boha nikdo nikdy neviděl*, jak říká veliký Jan. A totéž dosvědčuje i vznešený duch Pavlův, když říká: *Nikdo z lidí ho neviděl, ani uvidět nemůže.* To je ona strmá skála, která neposkytuje myšlenkám žádnou oporu, na níž by mohly pevně stanout; také Mojžíš prohlašuje, že Bůh je nepřístupný, takže naše mysl se k němu nikterak nemůže přiblížit. *Není totiž nikdo, jak Mojžíš říká, kdo by viděl Boha a zůstal naživu.*

Vidět Boha však znamená věčný život! Není možné Boha vidět – dosvědčují to sloupové víry – Jan, Pavel i Mojžíš. Netočí se ti hlava z hlubiny, která se při těch slovech otvírá? Je-li Bůh život, pak ti, kdo ho nevidí, nevidí život. Boha však vidět nelze, jak svědčí proroci a apoštolové, které Bůh poslal. V co tedy může člověk vůbec ještě doufat?

Pán však ochabující naději pozvedá a dodává jí sílu. Stejně jako to učinil Petrovi: když byl v nebezpečí, že zmizí v hlubině, opět ho postavil na klidnou vodní hladinu, že se o ni mohl při chůzi opřít.

Podá-li tedy i nám Pán svou ruku a dá-li nám, kteří se ztrácíme v hlubinách různých úvah, spočinout na docela jiném poznání, nebudeme se muset bát, neboť nás bude pevně držet Slovo a přímo nás povede za ruku. *Vždyť blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha*, jak praví Pán.

Foto: Flickr, Scot Ableman (CC BY-NC-ND 2.0)

Posvěcení v pravdě

Nedávno jsme v evangeliu slyšeli část Kristovy velekněžské modlitby, pronesené Spasitelem před jeho obětí na kříž, kde prosí za učedníky, aby je Otec posvětil pravdou.

Oni zůstávají ve světě, ale ne sami jako stádo, které pastýř opustil. Kristus sice od nanebevstoupení na zemi jako lidská osoba již není, ale jeho Církev – a to jsme my všichni – putuje po staletí světem, aby všem lidem bez jakéhokoli rozdílu hlásala „jediného pravého Boha a toho, kterého poslal – Ježíše Krista, aby i v nich byl oslaven“.

Jedním z těch, ve kterých byl Kristus oslaven, je i náš český světec, jehož svátek jsme oslavili také teprve před několika málo týdny – svatý Jan Nepomucký. Liturgické texty z tohoto svátku – zvláště preface – poukazují na podobnost životů Jana Křtitele a Jana Nepomuckého: „Jeden i druhý statečně hlásali před moc-

nými tvůj zákon... jeden mučednickou korunou dovršil církev starozákonní, druhý Církev Nového zákona ozdobil novou svatozáří.“

Ale byl zde ještě jeden Jan. Zhruba o 30 let mladší než Jan Nepomucký a dalo by se říci, že oba pocházeli ze stejného regionu – vždyť Nepomuk není od Husince zas tak daleko. Oba byli kněžími katolické církve – a ne zrovna řadovými, Jan Nepomucký byl generálním vikářem pražského arcibiskupa, Jan Hus byl významným vysokoškolským pedagogem. Oba zemřeli násilnou smrtí. A přesto dnes Církev jednoho uctívá jako mučedníka a druhý je stále předmětem teologických debat a výměny názorů. Necítím se povolán ani dostatečně fundován k tomu, abych podrobně rozebíral jeho učení. Ale kdykoli slyšíme z řad jeho stoupenců, že „zemřel za prav-

Dokončení na str. 2

Foto: <http://www.papa.ba>

Papež František v Sarajevu: Přišel jsem jako poutník pokoje a dialogu

V sobotu 6. června podnikl papež František jednodenní apoštolskou cestu do Sarajeva. Téma jeho cesty „Mír a smíření“ odkazuje na blížící se 20. výročí ukončení války v bývalé Jugoslávii a mezikulturní soužití lidí různých národů a náboženských vyznání. „Nedaleko od sebe tady stojí synagogy, kostely a mešity, proto se tomuto městu přezdíívá Jeruzalém Evropy,“ připomněl ve svém úvodním projevu v Sarajevu papež František.

Po přiletu papeže přivítal prezident Mladen Ivanić a další vysocí političtí představitelé země. Ve svém úvodním projevu František připomněl dvě hlavní témata své cesty – hledání míru po nedávné válce a mezikulturní soužití lidí různých národů a náboženských vyznání. „Potřebujeme komunikovat, objevovat bohatství každého, cenit si toho, co nás spojuje, a vnímat rozdíly jako možnost růstu k vzájemné úctě. Učit se přijímat to dobré, co pochází ze zkušenosti druhých. Takto se mohou i vážná zranění minulosti zahojit a do budoucnosti můžeme hledět s nadějí a beze strachu,“ řekl papež František. Z prezidentského paláce zamířil na olympijský stadion ke slavení mše svaté pro asi 60 tisíc lidí. Homilii této mše svaté přinášíme v tomto čísle na straně 4.

Odpoledne se papež František setkal s kněžími, zasvěcenými osobami a seminaristy v sarajevské katedrále Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a poté se zúčastnil setkání všech náboženských představitelů Bosny a Hercegoviny. Návštěva vyvrcholila setkáním s mladými lidmi v katolickém mládežnickém centru svatého Jana Pavla II., na němž Svatého otce přivítalo přibližně tisíc mladých lidí.

RaVat

Dokončení ze str. 1

du“, tak se mně zdá, že ani oni přesně nevědí, o jakou „pravdu“ šlo. Pravda je totiž jenom jedna – ta, o které mluví Spasitel v evangeliu. A tím se řídil Jan Nepomucký – mám pravdu tehdy, když je moje pravda shodná s pravdou Církve. Ale také to lze obrátit a říkat, že Církev má pravdu tehdy, když hlásá to, co za pravdu uznávám já. A zde je možná ohnisko toho střetu Mistra Jana s tehdejšími vrcholnými představiteli Církve. Protože – a opět se dovoláváme Kristových slov – Církev se ve věroučných otázkách mýlit nemůže, jelikož je posvěcena pravdou Ducha Svatého. A pokud vycházíme z tohoto předpokladu, pak z toho pro nás vzniká jednoznačná povinnost přizpůsobit „svoji pravdu“ pravdě Církve.

Jan Hus údajně například učil, že kněz, který je ve hříchu, uděluje neplatné svátosti. Plný dopad tohoto učení si ani nelze představit. Ne že by Církev souhlasila s hříchy duchovenstva, ale svátost je viditelným znamením neviditelné Boží milosti, a nemůže být tedy závislá pouze na osobní dispozici kněze. Za násilnou smrt na kostnické hranici se Církev již několikrát omluvila, ale opravdu nelze z katolického hlediska přijmout bez výhrady vše, co tento jistě osobně zbožný kněz hlásal.

*Mgr. Antonín Ježek
výpomocný duchovní ve farnosti
u kostela sv. Prokopa v Praze*

Evropský parlament schválil propotrátovou zprávu Noichlové

V úterý 9. června Evropský parlament schválil propotrátovou zprávu Noichlové „o strategii EU pro rovnost žen a mužů pro období po roce 2015“ (341 pro, 281 proti, 81 se zdrželo). Europoslanci tak zcela ignorovali hlasy desetitisíců Evropanů, kteří varovali před pošlapáváním principů subsidiarity a mnoha zákeřnými ideologickými požadavky, které zpráva obsahuje.

Autorkou zprávy je německá socialistická europoslankyně Maria Noichlová. Podle ní by měl Evropský parlament přijmout usnesení, které požaduje nejradikálnější opatření včetně gender mainstreamingu, prosazování dalších privilegií pro homosexuály, asistované reprodukce a potratů, sexuální výchovy ve školách, kvót pro ženy v představenstvech, přijetí směrnice pro rovné zacházení nebo ratifikace Istanbulské úmluvy, která mj. zahrnuje redefinici termínu pohlaví. Zpráva vykazuje výrazné znaky ideologie a totalitarismu, zasahuje do suverenity národů a jejich parlamentů, vyvíjí tlak na sociálně-inženýrskou změnu společnosti a relativizuje přirozená práva člověka.

Zprávu kritizují mnohé evropské organizace, které pomáhají ženám a rodinám – v České republice např. Hnutí Pro život ČR, na Slovensku Fórum života či Katolické hnutí žen Slovenska.

RC

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Je islám náboženstvím války, nebo míru?

Islámský stát zveřejnil nahrávku svého vůdce Abú Bakra al-Bagdádího, který řekl: „Pro žádného muslima neexistuje žádná omluva, aby nemigroval do Islámského státu... přidat se (k jeho boji) je povinností každého muslima. Vyzýváme vás, abyste se buď připojili, nebo pozvedli zbraně (bojovali), ať už se nacházíte kdekoli.“

Na nahrávce také říká, že „islám nikdy nebyl náboženstvím míru. Islám je náboženstvím boje. Nikdo by si neměl myslet, že válka, kterou vedeme, je válkou Islámského státu. Je to válka všech muslimů, ale Islámský stát stojí v jejím čele. Je to válka muslimů s bezvěrci.“

P. Samir Khalil Samir, egyptský jezuita a prorektor Papežského orientálního ústavu, řekl, že al-Bagdádího poselství je „velmi chytré formulováno, protože odpovídá očekávání části islámského světa,“ a že salafisté – stoupenci hnutí, které si za vzor bere první generaci islámské společnosti –, „se zaradují a řeknou: Konečně jsme našli pravý islám!“

Slovo, které al-Bagdádí použil pro migraci, *hidžra*, má velký význam, uvedl P. Samir. Jako *hidžra* se označovalo přesídlení Mohameda a jeho stoupců z Mekky do Medíny v roce 622, což „znamenalo přechod od pokojného islámu k bojovnému“.

„Je zajímavé,“ napsal P. Samir, „že si tento nový ‚chalífa‘ zvolil jméno Abú Bakr a že chce rozpoutat svatou válku po celém světě, aby se každý podrobil islámu.“ Al-Bagdádího poselství „má za cíl oživit myšlenku, která je v islámu hluboce zakořeněna, totiž: Vykonejme každý svou *hidžru*, opusťme všechny ty, kteří chtějí islám míru, a připojme se k pravému islámu, který si podmanil nejprve Arábii, pak Blízký východ a poté Středozeří.“

„Co lze dělat tváří v tvář takovému volání do zbraně?“ uvažoval kněz. Uprostřed války Islámského státu „je vojenský boj možná nezbytný, ale nebude rozhodující. Vojenské zásahy omezí násilí, sníží se krveprolití, IS bude zatlačen, ale hnutí bude pokračovat, protože je součástí islámu.“ P. Samir napsal, že „jediným řešením je radikální reforma toho, jak sami muslimové vnímají islámské dějiny“.

Uvedl, že al-Bagdádího tvrzení, že „islám nikdy nebyl náboženstvím míru“ je přehnané, a že toto náboženství „mělo i mírová období. Říci, že islám znamená jen válku, je také chybou.“ „Islám je válka i mír,“ naznačil P. Samir. „A je nejvyšší čas, aby muslimové znovu přezkoumali své dějiny.“

CNA

Arcibiskup Ševčuk o situaci v Donbasu

Hlava řeckokatolické církve na Ukrajině Svjatoslav Ševčuk vyzývá k mírovému řešení konfliktu na Ukrajině. Upozorňuje na dva miliony utečenců z válečného regionu. „V Donbasu existují zóny kontrolované ruskými oddíly a každý den se tam dovážejí těžké zbraně. Šokuje mne jejich počet: za poslední měsíce bylo z Ruska dovezeno 700 protitankových děl: ptám se, proč? Existuje dohoda z Minsku, bylo by tedy možné zachránit mnoho životů – ale protitankovými děly se lidské životy nezachrání. Máme tu nejhorší humanitární katastrofu od druhé světové války,“ řekl Vatikánskému rozhlasu.

V Donbasu je 12 řeckokatolických farností; kněží jsou ohroženi a napadáni, ale zůstávají na místě. Starají se i o katolíky latinského ritu.

Obsazená území jsou podle Ševčuka kontrolována teroristickými bandami, které částečně bojují mezi sebou.

Kněží mají potíže cestovat: arcibiskup si myslí, že se separatisté kněží bojí, protože ti dovážejí potraviny a jinou pomoc. Mnoho lidí v Donbasu umírá na podvýživu a hlad. Podle arcibiskupa není úlohou Církve být „politickým faktorem“, ale „nosičem naděje“.

Kathnet

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

SLOVO KNĚZE

Prahou prošly Dny víry. Týden zvěstování evangelia a vydávání svědectví o vzkříšeném Pánu, jenž se za nás obětoval. Kdo se aktivně zúčastnil jako služebník Slova, ví, že to bylo namáhavé, ale zároveň krásné a radostné. Je to jedna z nejněžnějších činností: s pokorou, důvěrou a láskou, jemně a přitom jasně otevírat druhým výhled na Boží věci. Nechat se vést Duchem a dát se plně k dispozici Kristu, aby on i přes naše omezení mohl k lidem přicházet a dotýkat se jejich srdcí a všech bolavých ran.

Tým naší dominikánské rodiny (čítající 21 misionářů) dostal tu milost spolupracovat s Komunitním centrem bl. Matky Terezy ve farnosti sv. Františka z Assisi a svědčit o Kristu na Jižním Městě. Otevřenost mnoha lidí se mi vtiskla do paměti. Doteď se modlím za ty, kteří se toužili Pánu přiblížit, učinit k němu rozhodující krok.

Při hlášení radostné zvěsti nás posilovalo vědomí, že v Církvi nazrál čas takto vystoupit ze sebe, vyjít na veřejnost a bez obav mluvit o milujícím Bohu a Spasiteli světa – Ježíši. Svatý otec František této evangelizační proměně Církve věnoval exhortaci *Evangelii gaudium – Radost evangelia*. Rád z ní cituji na povzbuzení: „Nová evangelizace musí implikovat novou angažovanost každého pokřtěného. Toto přesvědčení se stává přímou výzvou každému křesťanovi, aby se nikdo nezříkal svého závazku k evangelizaci, neboť zakusil-li někdo skutečně Boží lásku, která je jeho spásou, nepotřebuje moc času k přípravě na její hlášení, nemůže čekat, že se mu dostane mnoha přednášek či dlouhého poučování. Každý křesťan je misionářem, nakolik se setkal s Boží láskou v Ježíši Kristu“ (*Evangelii gaudium* 120).

Naše úsilí o život podle evangelia a vydávání svědectví o Kristu je tou nejlepší odpovědí na temnoty a selhání upadajícího Západu. Ať světlo Kristova vzkříšení naší tmou ve světlo promění.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy

POKOJ NESTAČÍ HLÁSAT, JE TŘEBA JEJ VYTVÁŘET

Homilie papeže Františka při mši svaté v Sarajevu

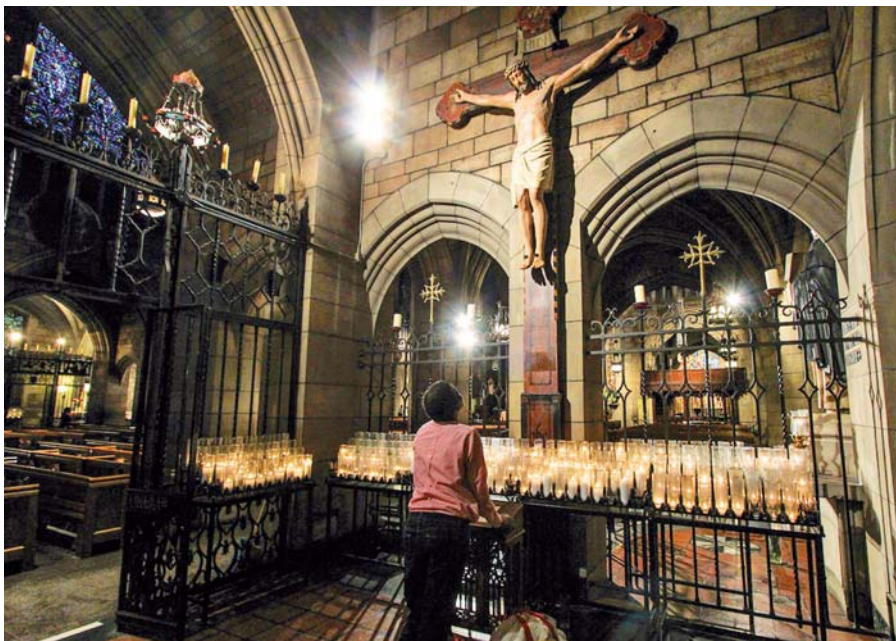

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Drazí bratři a sestry!
V biblických čteních, která jsme slyšeli, zaznívá několikrát slovo „pokoj“. Je to povytce prorocké slovo! Pokoj je Boží sen, Boží plán pro lidstvo, dějiny a veškeré tvorstvo. A tento plán stále naráží na odpor člověka a Zlého.

Atmosféra války

Také v naší době se touha po míru a úsilí jej vytvořit ve světě setkává s existencí mnoha ozbrojených konfliktů. Je to jakýsi druh třetí světové války vedené „po kouskách“; v kontextu globální komunikace je patrná *atmosféra války*.

Někdo chce úmyslně tuto atmosféru vytvářet, zejména ti, kdo usilují o střet kultur a civilizací, a také ti, kdo spekulují nad válkami, aby prodávali zbraně. Válka však znamená děti, ženy a starce v uprchlických táborech; znamená nucené dislokace, znamená zničené domy, ulice, továrny; znamená především zmařené životy. Vy to dobře víte, protože jste to zažili právě tady: kolik utrpení a zmaru,

kolik bolesti! Dnes drazí bratři a sestry, z tohoto města znovu stoupá volání Božího lidu a všech mužů a žen dobré vůle: už nikdy válka!

Pokoj je Boží dar, protože je plodem Božího smíření s námi. Jedině nechá-li se člověk smířit s Bohem, může se stát tvůrcem pokoje.

Blahoslavení tvůrci pokoje

Tuto atmosféru války prostupuje jako sluneční paprsek mezi mraky Ježíšovo slovo z evangelia: „*Blahoslavení tvůrci pokoje*“ (Mt 5,9). Je to stále aktuální výzva, která platí pro každou generaci. Neříká „Blahoslavení hlasatelé pokoje“: všichni jsou schopni se jej dovolávat, také pokrytecky, či dokonce lživě. Nikoli. Říká: „Blahoslavení *tvůrci* pokoje“, to znamená ti, kteří jej *dělají*. Vytváření pokoje je

řemeslná práce: vyžaduje nadšení, trpělivost, zkušenost a houževnatost. Blahoslavení jsou ti, kdo rozsévají pokoj svým každodenním jednáním, postojí a skutky služby, bratrství, dialogu a milosrdenství... Ti budou nazváni „Božími syny“, protože Bůh rozsévá pokoj vždy a všude. Zasel v plnosti času svého Syna na svět, abychom měli pokoj! Vytvářet pokoj je práce, kterou je třeba konat denně, krok za krokem a neúnavně.

A *jak se dělá*, jak se vytváří pokoj? Připomíná nám to výmluvně prorok Izaiáš: „Ovocem spravedlnosti bude pokoj“ (Iz 32,17) „*Opus iustitiae pax*“ podle Vulgáty je proslulé motto, které rovněž proroky přijal za své Pius XII. Pokoj je dílem spravedlnosti. A také tady: nikoli spravedlnosti deklarované, teoretizované, plánované... nýbrž spravedlnosti *praktikované*, žité. Nový zákon nás učí, že naplněním spravedlnosti je láska: „Miluj svého bližního jako sám sebe“ (Mt 22,39; Řím 13,9). Když se s milostí Boží držíme tohoto příkázání, měníme věci, protože se měníme my! Onen člověk, onen lid, ve kterém jsem viděl nepřítele, má ve skutečnosti moji vlastní tvář, moje vlastní srdce, moji vlastní duši. Máme téhož Otce v nebesích. Pravá spravedlnost tedy spočívá v tom, že s oním člověkem, oním lidem jednáme tak, jak bych chtěl, aby se jednalo se mnou, s mým lidem (srov. Mt 7,12).

Svatý Pavel v druhém čtení vyjmenovává *postoje, které jsou nezbytné pro vytváření pokoje*: „Projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto odpouštějte i vy.“ (Kol 3,12–13).

Pokoj je Boží dar

Toto jsou nezbytné postoje, abychom byli „tvůrci“ pokoje v každodennosti tam, kde žijeme. Nemylme se však tím, že to závisí jenom na nás! Upadli bychom

do iluzorního moralismu. Pokoj je *da-rem Božím* nikoli magicky, nýbrž proto, že on svým Duchem může tyto postoje vtisknout do našich srdcí a našeho těla a učinit z nás pravé nástroje svého pokoje. Apoštol s hlubokou pronikavostí říká, že pokoj je Boží dar, protože je plodem

Božího smíření s námi. Jedině nechá-li se člověk smířit s Bohem, může se stát tvůrcem pokoje.

Draží bratři a sestry, prosme dnes společně Pána, aby nám na přímluvu Panny Marie dal milost jednoduchého srdce, milost trpělivosti, milost zápasit

o spravedlnost a pracovat pro ni, být milosrdnými, tvořit pokoj, rozsévat pokoj, a nikoli válku a nesvornost. Tato cesta nás učiní šťastnými a blaženými.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezititulky redakce)

TROJÍ PŘEKVAPENÍ

V minulých dnech nás překvapily tři nečekané změny. Předně kardinál Walter Kasper odvolal to, co říkal o údajné papežově podpoře jeho návrhů na zdo-
stupnění svatého přijímání rozvedeným žijícím v nových svazcích. Během synody a krátce po ní totiž opakovaně a při různých příležitostech tvrdil, že jeho teorie mají podporu papeže Františka. Tak závažná informace přirozeně významně ovlivňovala atmosféru kolem synody. Papež sice mlčel, chtěl otevřenou diskusi a nevyjadřoval podporu žádnému z navrhovaných řešení, ale na druhé straně kardinál Kasper veřejně tvrdil, že je zcela zřejmé, o co Františkovi jde, a že mu na tom velmi záleží, protože sám má v rodině takové situace a teď by o tom rád přesvědčil biskupy, poněvadž nechce jednat proti jejich vůli... Před několika dny v rozhovoru pro americkou televizi EWTN kardinál Kasper tato slova odvolal. Přiznal, že papež jeho návrhy nijak neschválil.

Druhým překvapením je evidentní změna tónu ve vyjádřeních arcibiskupa Vincenza Paglii, předsedy Papežské rady pro rodinu. V diskusi kolem synody patřil mezi ty, kdo s nadšením mluvili o novém otevření pro rozvedené a homosexuály. Viděl v tom velký přelom, vykročení směrem, z něhož už není cesta zpět. Minulý týden na přímý dotaz, co vzkáže těm, kdo čekají na nové jaro a přejí si, aby synoda změnila učení Církve, zazněla jiná odpověď: „Já bych si přál, aby nastalo nové jaro pro ty rodiny, na kterých stojí naše společnost. Rodina s matkou, otcem a prarodiči je základem společnosti ve všech zemích světa. A na takto chápanou rodinu se naneštěstí

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Liturgie je zdrojem veškeré síly Církve, a proto je třeba udělat vše, co je v naší moci, aby se znovu dostala do středu vztahu mezi Bohem a člověkem a aby v ní byl znovu uznán Boží primát.

často zapomíná, často se proti ní bojuje a je předmětem posměchu.“

Nejvíce mě ale překvapil příslib pokračovat v obnově pokoncilní liturgie iniciované Benediktem XVI. Ohlásil to

nový prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti kardinál Robert Sarah s tím, že právě to si přeje sám papež. Kardinál Sarah cituje svůj rozhovor se Svatým otcem krátce po své nominaci. Zeptal se tehdy Františka, co od něho na novém místě očekává. „Chci, abys pokračoval v uskutečňování liturgické reformy Druhého vatikánského koncilu a abys pokračoval v dobrém díle, které v liturgii inicioval papež Benedikt XVI.“,“ odpověděl František. Jediný Afričan v čele vatikánské kongregace ihned upřesňuje, že obnova liturgie podle Benedikta je formulována v exhortaci *Sacramentum Caritatis* a v motu proprio *Summorum Pontificum*, tedy v dokumentu, který postuloval koexistenci nové a předkoncilní liturgie s tím, aby se navzájem obohacovaly.

Kardinál Sarah informoval o úmyslu pokračovat v obnově liturgie po vzoru Benedikta XVI. v listu adresovaném tradicionalistům, kteří se shromáždili v New Yorku na konferenci *Sacra Liturgia*, za účasti kardinál Burkeho a Dolana. Šéf vatikánské kongregace se omlouvá za nepřítomnost na zámořské konferenci reformátorů reformy a zároveň je prosí o pomoc. Připomíná, že liturgie je zdrojem veškeré síly Církve, a proto, jak zdůrazňuje, je třeba udělat vše, co je v naší moci, aby se znovu dostala do středu vztahu mezi Bohem a člověkem a aby v ní byl znovu uznán Boží primát.

Krzysztof Bronk

Krzysztof Bronk, redaktor a publicista

SVOBODA SE STÁVÁ AGRESIVNÍ POVINNOSTÍ VĚŘIT, ŽE NEEEXISTUJE PRAVDA

Kardinál Robert Sarah pocházející ze západoafrické Guineje analyzuje soudobou západní civilizaci, jež se rozhodla distancovat od Boha.

Kardinál Robert Sarah, který byl v loňském roce jmenován papežem Františkem do čela vatikánské Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, vydal v březnu t. r. ve Francii knihu s názvem *Bůh anebo nic* (*Dieu ou rien*, du Cardinal Robert Sarah avec Nicolas Diat, Librairie Artheme Fayard, 2015). Sedmdesátiletý kardinál pocházející ze západoafrické Guineje analyzuje v této knize soudobou západní civilizaci. Jeho pohled je cenný právě proto, že je ryze africký. Nabízíme malou ukázkou jeho postřehů:

Distancování se od Boha

„Západ dnes žije, jako by Bůh neexistoval. Jak ale mohly země se starobylými křesťanskými a duchovními tradicemi zradit svoje kořeny až do takové míry?“ – táže se kardinál Sarah a pokračuje: „Konsekvence jsou natolik dramatické, že je nezbytné pokusit se pochopit původ tohoto jevu.“

Západ se rozhodl distancovat od křesťanské víry pod vlivem osvícenských filosofů a politiky, která je jim poplatná. Přestože existují živá a misionářská křesťanská společenství, většina západní populace už nespátuje v Ježíši víc než nějakou ideu, nikoli událost a ještě méně pak osobu, kterou apoštolové a četní svědci evangelia potkali, zamilovali si a zasvětili jí celý svůj život.

Toto distancování se od Boha není produktem úsudku, nýbrž vůle oddělit se od něho. Ateistická orientace je téměř vždycky volbou vůle. Člověk nechce uvažovat o vztahu k Bohu, protože se sám chce stát Bohem. Jeho vzorem je Prométheus, mýtická postava titánského rodu. Ten se rozhodl ukrást posvátný oheň a dát jej lidem. Člověk přijal logiku privatizace, a nikoli adorace Boha. Před nástupem osvícenského hnutí, kdy se člověk pokusil zaujmout místo Boha,

Foto: Flickr, DaveWilsonPhotography (CC BY-NC-ND 2.0)

V postmoderním světě se Bůh stal zbytečnou hypotézou, která se různým sférám života stále více vzdaluje.

být mu roven nebo jej eliminovat, byly takovéto individuální postoje menšinové.

Vyhrocení individualismu

Ateismus nachází hlavní zdroj ve vyhroceném individualismu evropského člověka. Jednotlivec-vládce, který stále více aspiruje na určitou formu absolutní autonomie či nezávislosti, je nakloněn zapomenout na Boha. Toto hledání absolutní svobody v sobě na morální rovině zahrnuje postupné odmítání etických principů a pravidel. Individualistický vesmír se soustřeďuje výhradně na člověka, který si už nepřipouští žádnou povinnost. Z tohoto hlediska je Bůh nazírán jako ten,

kdo tvoří překážky, aby uvěznil naši vůli ukládáním zákonů. Bůh se tak stává nepřítelem autonomie a svobody. Člověk, který se považuje za naprosto svobodného, odmítá vše, co vnímá jako donucení, včetně jakékoli formy závislosti ve vztahu k Bohu. Odmítá autoritu Boha, který nás nicméně stvořil jako svobodné, abychom uplatňováním svojí svobody mohli překonávat svoje pudy a ovládat všechny svoje instinkty plným přijetím odpovědnosti za svoji existenci a za svůj růst.

Ignorování rozumu

Ateismus tak reprezentuje vůli ignorovat rozum, který by nás odkazoval k našemu Stvořiteli, pravému světlu, jež nás osvěcuje, orientuje a ukazuje nám cestu života. Jistí filosofové podle této logiky už nemluví o Bohu jako Otci, ale o architektovi vesmíru. Odmítnutí Boha zapadá do hnutí vědeckých a technických výtvarníků v Evropě 18. století. Člověk chce ovládnout přírodu a získat nezávislost. Technika už člověku skýtá dojem, že je vládcem světa. Stává se tedy jediným řídicím činitelem prostoru bez Boha. Věda by však neměla člověka od Boha vzdalovat, ale naopak přibližovat jej božské lásce. Je pravdou, že velké tajemství zla může někoho vtáhnout do pochybnosti a ateismu. Vždyť je-li Bůh naším Otcem, jak může dovolit, že tolik nevinných bytostí trpí? Je zbytečné zdůrazňovat neprobádatelné množství zla, kterým je lidstvo zraňováno. V Africe bohužel tvrdě platíme válkami, hladem a epidemiemi. V Papežské radě Cor Unum jsem byl svědkem mnoha bolestí, které jsme se snažili odlehčovat pomocí prostředků, jež byly vzhledem k rozsahu potřeb směšné,“ říká bývalý předseda zmíněné rady kardinál Sarah a pokračuje:

„V postmoderním světě se Bůh stal zbytečnou hypotézou, která se různým sférám života stále více vzdaluje. Mys-

lím, že lidé, kteří chtějí svým životem uchovávat přítomnost Boha, musí znát subtilnosti, které je mohou zavést k praktickému ateismu, vyprázdnit jejich víru a učinit z nich někdejší pohany, lidi žijící bez naděje a bez Boha, jak je popisuje svatý Pavel v listu Efesanům (2,12). Dnes si nemůžeme neuvědomovat způsob, kterým je Bůh systematicky zatemňován a znečitlivění lidé nastupují na loď, která je odváží pryč od nebe.

Relativismus

Dnešní relativismus je filosofickou osou západních demokracií, které odmítají uznat, že křesťanská pravda přesahuje všechny ostatní. Naprosto vědomě popírají Kristova slova: „Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne“ (Jan 14,6). V relativistickém systému jsou všechny cesty možné jako

rozmanité zlomky jediného proudu pokroku. Obecné dobro by mělo být produktem stálého dialogu všech, setkání různých soukromých mínění, věží Babylónského bratrství, kde každý má kousek pravdy. Moderní relativismus si nárokuje, že je vtělením svobody. A v tomto smyslu se svoboda stává agresivní povinností věřit, že žádná nadřazená pravda neexistuje. V tomto novém Edenu se člověk stává svobodným, když odmítne pravdu zjevenou Kristem. Společné soužití se stává nevyhnutelným horizontem, ve kterém může mít každý jedinec vlastní morální, filosofickou a náboženskou vizi. V důsledku toho nutí relativismus člověka, aby si tvořil nová náboženství, obydená rozmanitými více méně patetickými božstvy rodícími se a umírajícími na základě pudů, ve světě, který nemůže nepřipomínat starověké pohanství.

V těchto totalitních okovech ztrácí Církev svůj absolutní charakter, její věrouka, učení a svátosti jsou co do své náročnosti a nezbytnosti prakticky zakazovány či umenšovány. Nevěsta Syna Božího je odsouvána na okraj, vystavena pohrdání, které rodí christianofobii, protože představuje trvalou překážku. Stává se jednou z mnoha jiných; a konečným cílem filosofického relativismu je její zánik v důsledku jejího postupného rozpouštění. Relativisté tuto událost nedočkavě vyhlížejí a vládce tohoto světa spolu s nimi. Pracují na adventu království temnot.“

kard. Robert Sarah
Radio Vaticana
(Mezititulky redakce)

Robert kardinál Sarah,
prefekt Kongregace pro
bohoslužbu a svátosti

NADĚJE, NEBO OBAVY?

Článek „Předsynodální potyčky“ je informativní a skvěle napsaný jako vše, co pochází z „pera“ redaktora Bronka.

Zarazil mě ale jeden moment, který se objevuje na třech místech: na základě papežských promluv si lidé mohli dělat *naděje* na změny; snižují se *šance* na to, aby se synoda přiklonila k názorům západních biskupů; německý episkopát neví, co má dělat, pokud *probuzené naděje*...

Jako by se autor nechal strhnout jazykem církevního disentu k pohledu, v němž jakékoli uvolnění sexuální morálky je k dobru lidí. Není.

Není totiž náhodou, že sexuální liberalizaci považují za ten nejdůležitější problém v životě právě církevní činitelé z těch nejbohatších zemí. Nejdůležitější potřebou člověka je totiž jídlo, teprve pro trvale syté lidi je jí sex. (Na tom stojí freudovská teorie i se svou misogynií, s představou „závisti“ žen vůči mužskému penisu, nedostatku smyslu pro spravedlnost, žárlivosti atd.: freudovská Vídeň byla podobně pohodová jako donedávna střední a západní Evropa.)

Sexuální liberalizace naší doby se prezentuje jako zájem „mladých lidí“. Ve skutečnosti je to zájem mladých mužů. Mladé ženy se naopak ocitají pod tlakem: vyžaduje se na nich, aby byly svým partnerům k dispozici ještě dříve, než ti se k čemukoli zavázali. Je absurdní, že feministky a feministé přijímají tuto nerovnováhu jako samozřejmou: muži mají vůči ženám určité nároky, ženy mají automatickou povinnost jim vyhovět a ještě to hájit jako vlastní zájem. A feministky toto rozvržení přijímají.

Právě profesionální feministky podstatně ovlivňují klima v bohatých a – donedávna – bezpečných zemích. O dramatické situaci žen a rodin např. na Blízkém východě sice víme všichni, ale zpožděná hierarchové západní Evropy s obětmi této situace nepřicházejí do osobního styku, i když na druhé straně právě německá organizace „Církev v nouzi“ pro ně dělá velmi mnoho. Publicistka Bettina Röhlová napsala, že feminismus neodděluje ani tak ženy od mužů, jako ženy od žen. Profesionální feministky mají

konfrontační postoj vůči rodině a jejím tradičním hodnotám – ale týká se to také nás, „obyčejných ženských“? Nepřiliš. A to se nechci šířit o milionech žen podrobených pravidlům islámských společností. Komu evropská církevní představitelé naslouchají?

Ženy, které dnes jako matky bojují za svobodu vychovávat a vzdělávat děti podle svého přesvědčení, podle své víry, by ty tři Bronkovy věty mohly formulovat jinak: na základě papežských promluv se lidé mohli *obávat* změn; snižuje se *nebezpečí*, že se synoda přikloní k názorům západních biskupů; německý episkopát neví, co má dělat, pokud *nátlak*...

Je to samozřejmě jen formulační drobnost: my ženy jsme detailistky, za což se omlouvám.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publi-
cistka a překladatelka, spo-
lupracovnice Občanského
institutu a Res Claritatis

POTŘEBUJEME NOVOU POLITIKU CÍRKVE VŮČI ISLÁMU

Díl první: Dilema

Je islám mírumilovným náboženstvím, nebo představuje hrozbu pro současný svět? Není vstřícnost Církve vůči islámu založena víc na přání než na faktech?

Islám má problémy

Egyptský prezident Abdal Fattáh as-Sísí vyzval v projevu k nejvyšším egyptským islámským autoritám k „náboženské revoluci“. Proč? Protože je přesvědčen, že islám má problémy: „Soubor textů a myšlenek, které jsme v průběhu staletí sakralizovali [...] vyvolává nepřátelství celého světa.“ Pokračoval: „Copak je možné, aby miliarda a 600 tisíc lidí chtělo zabít zbytek obyvatel světa...?“ Shromážděné imámy pak varoval, aby „nezůstávali vězet v tomto způsobu myšlení“, ale „přemýšleli o něm z osvícenější perspektivy.“

Ať Sísího výroky interpretujeme jakkoli, je jasné, že je přesvědčen, že problémy islámu nejsou věc malé menšiny. Zdá se, že se domnívá, že na vině jsou mnozí, a zejména zmiňuje islámské náboženské vůdce, o nichž říká, že se „v den Posledního soudu budou odpovídat Alláhovi“. Ještě výmluvnější je, že se odmítá přidat k výmluvě, kterou upřednostňují představitelé Západu, totiž že s islámem to nemá nic společného. Naopak konstatuje, že „celá umma [islámská obec]“ je kvůli „názorům, které považujeme za nejposvátnější, pro zbytek světa zdrojem úzkosti, nebezpečí, zabíjení a zmaru“.

Vztah islámu k násilí

Naopak papež František po své návštěvě Turecka přirovnal islámské fundamentalisty k fundamentalistům křesťanským a řekl, že „tyto malé skupinky jsou ve všech náboženstvích“. Zhruba před rokem se ve své apoštolské exhortaci přidal k těm, kteří tvrdí, že teror nemá s islámem nic společného, a podotkl, že „pravý islám a náležitá interpretace Koránu se staví proti každému násilí“.

Představitel největší muslimské země v arabském světě se tedy domnívá, že celý islámský svět je prostoupen nebezpečným a destruktivním způsobem uvažování, a představitel katolické církve si myslí, že terorismus je dílem několika jednotlivců, kteří islám špatně chápou.

Je to tak?

Politika pozitivních prohlášení

Je velmi pravděpodobné, že říkají-li světoví vůdci, že teror nemá s islámem nic společného, činí to často ze státnických důvodů. Jinými slovy mají strach, že pokudli jiného by vyvolalo ještě větší násilí.

Islámská obec se kvůli svým názorům, jež považuje za nejposvátnější, stala pro zbytek světa zdrojem nebezpečí, zabíjení a zmaru.

Foto: <https://conflictantiquities.wordpress.com>

Je to i papežův případ? Mnozí soudí, že patrně ne. Nezdá se, že by papež něco předstíral. Spolu s mnoha biskupy zřejmě upřímně věří, že islám je náboženství míru, které bylo zneužito pro hanebné účely.

Avšak i kdyby mnozí preláti chovali pochybnosti o pokojné podstatě islámu, lze i tehdy argumentovat tím, že současná politika pozitivních prohlášení o islámu má ze strategického hlediska smysl. V muslimských zemích žijí velmi početné křesťanské menšiny a nesprávná slova by je mohla ohrozit. Poté, co se papež Benedikt v Řezně zmínil o násilné povaze islámu, vylili si muslimové zlost na křesťanech, kteří žijí mezi nimi, a od té doby se situace ještě zhoršila. Křesťané v Iráku, Sýrii, Nigérii, Pákistánu a jinde žijí v ohrožení života. Proč jim to ještě zhoršovat?

Existuje i další argument ve prospěch tohoto přístupu, spoléhajícího na sílu pozitivního myšlení, i když by snad bylo lépe ho nevyslovovat nahlas. Jednou z nevyřčených nadějí Církve i světských vůdců je nepochybně to, že se tím uvede do pohybu sebenaplňující proroctví. Říkejte pořád dokola, že islám je mírumilovné náboženství, a nakonec tomu i islamisté uvěří a začnou se chovat mírumilovně.

Hlavním cílem této strategie samozřejmě nejsou džihádisté. Tvrdým jádrem islamistů pochlebování jejich víře sice nepohne, ale tato taktika – jak se aspoň předpokládá – aspoň utvrdí umírněné muslimy v jejich umírněnosti. Kdyby katoličtí představitelé začali kritizovat samotný islám namísto jeho teroristických „zrádců“, riskovali by, že se jim odcizí i mírumilovní muslimové. Politika

tvrdé linie by dokonce mohla umírněně tlačit do radikálního tábora. Ze strategického hlediska je lepší zdůrazňovat to, co máme s muslimy společného. Budou-li v nás vidět bratrské náboženství, je pravděpodobnější, že budou chránit křesťany, které mají mezi sebou.

Nevím, jestli Vatikán uvažuje takto, takováto strategie nicméně nepostrádá opodstatnění. Rouhání a urážky bere islám poměrně vážně a jako rouhání lze vykládat jakoukoli kritiku islámu nebo jeho proroka. Definice urážky je ještě volnější. Jedna z nejuznávanějších knih o právu šarija ji vymezuje jako „jakékoli tvrzení o nějakém člověku, které by se mu nelíbilo“. To zahrnuje všelicos. Proto je pádný argument, že upozorňovat na násilnou stránku islámu znamená podněcovat jen další násilí.

Na druhou stranu jsou dobré důvody i k pochybnostem o příliš vstřícném přístupu Církve. První a nejpraktičtější je ten, že se nezdá, že by fungoval. Postoj „budme přátelé“ se uplatňuje už od Druhého vatikánského koncilu, ale nepočítáme-li účastníky dialogu, kteří si vzájemně gratulují k přátelství, jež uzavřeli, příliš velké výsledky nepřinesl. Křesťané v muslimských zemích jsou v menším bezpečí, než byli po celá staletí. To však mimochodem platí i o muslimech samotných.

Slabiny diplomatického přístupu

Co je na diplomatickém přístupu špatného? Podívejme se na to z islámského hlediska. Islám je náboženství, které si váží síly. Šířil se především mečem. Řekneme-li, že islám je mírumilovné náboženství, možná tím vyloudíme souhlasné reakce muslimů, které stejně jako jejich západní protějšky drží na uzdě diplomatický protokol, ale u ostatních vzbudíme leda pohrdání. Ajatolláh Chomejní to vyjádřil takto: „Ti, kdo o islámu nic nevědí, si představují, že islám nenabádá k válce. Jsou hlupí.“

Muslimové Chomejního ražení se nestarají, jestli si někdo jiný o islámu myslí, že je mírumilovný. Zajímá je jedině to, jestli je Bůh na jejich straně. Slabá reakce nepřítelů, jedno zda na bitevním poli nebo z kazatelny, dokazuje, že tomu tak je. Appeasement na straně církevních

Foto: Wikimedia Commons, Dying Regime (CC BY 2.0)

představitelů posiluje přesvědčení mnoha muslimů, že křesťanství je méněcenné náboženství, které není hodno úcty. Stejně tak posiluje víru, že islám je náboženství nadřazené, které si zaslouží obzvláštní respekt. „Alláhu akbar“ neznamená „vedme dialog“. Znamená to „Bůh je vět-

Islám, který sám sebe pokládá za nejlepší náboženství na planetě, je také nejnedůtklivější náboženství na zemi. Úctu vůči islámu nedáváte najevo tím, že s ním zacházíte jako s rovnocenným, ale tím, že se mu podřizujete.

ší“ a pro muslimy to má ten význam, že jejich Bůh je větší než jakýkoli váš bůh. Duke University nedávno změnila rozhodnutí, že Muslimské studentské asociaci dovolí zpívat výzvu k modlitbě z mohutné zvonice kapele, ale pokud by toto rozhodnutí zůstalo v platnosti, nebylo by chápáno jako odhodlání univerzity podporovat kulturní rozmanitost, ale jako známka toho, že je na cestě k podrobení. Duke University založili metodisté

a původně se nazývala Kolej Nejsvětější Trojice. Muslimská výzva k modlitbě obsahuje slova „Alláhu akbar“ a Alláh, k němuž se obrací, rozhodně není Nejsvětější Trojice.

Islám, který sám sebe pokládá za nejlepší náboženství na planetě, je také nejnedůtklivější náboženství na zemi. Úctu vůči islámu nedáváte najevo tím, že s ním zacházíte jako s rovnocenným, ale tím, že se mu podřizujete. Nedělat nebo neříkat nic, co by muslimy urazilo, může vypadat jako moudrá strategie, ale jakmile to jednou akceptujete, už se vezete. Islám má neukojitelnou chuť na podřizování a věci, které urážejí muslimy, jsou bez konce. Koneckonců samo slovo „islám“ znamená podřizovanost a to je nakonec způsob, jak mu mají muslimové prokazovat úctu. Katolíci, kteří se starají o to, aby se nedopustili urážky islámu, by si měli všimnout, že v Saúdské Arábii se za urážku považuje i pouhá přítomnost katolického kostela. Bude se jednou křížek na krku křesťanské studentky na Duke považovat za nepřijatelnou urážku muslimských studentů? Kolik z vašeho týdenního příjmu byste byli ochotni vsadit na to, že se to nestane?

Samozejmě je mnoho tolerantních a otevřených muslimů, ale v muslimském světě si svou otevřenost většinou nechávají pro sebe. Co s nimi? Aktuální „diplomatická“ politika Církve s sebou nese

riziko, že vzroste jejich pocit beznaděje. Islám je represivní náboženský a sociální systém. Mnoho muslimů se v něm cítí jako ve vězení. Prezident as-Sísí to uznal, když naléhal na egyptské imámy, aby „nezůstávali vězet v tomto způsobu myšlení“. Pokud křesťanští představitelé neuznají, že se jedná o represivní systém, utvrdí to přesvědčení „uvězněných“ muslimů, že se nemají kam obrátit. Problém se ještě zhoršuje, když zástupci Církve vytrvale vyjadřují svou úctu k islámu a solidaritu s islámskými náboženskými vůdci. Muslimové, kteří se rozešli s islámem, těžko konvertují k náboženství, které hrdě vyhláší svou podobnost s vírou, již by rádi opustili.

Není pravděpodobné, že by současný přístup získal mnoho muslimů. Zároveň patrně vyvolá pocit odcizení u řady křesťanů, z toho prostého důvodu, že dělá medvědí službu křesťanským obětem islámské perzekuce. Jak jsem poznamenal v jenom dřívějším článku:

Tento postoj rovněž vede k devalvaci obětí křesťanů v muslimských zemích, kteří mají odvahu odolávat islámu. Musí být velmi odrazující, jestliže se dozvíte, že Církev oceňuje a uznává náboženství, v jehož jménu byli zabiti vaši příbuzní a přátelé.

Ideje odtržené od reality

Tím nechci říci, že by představitelé Církve neměli být zdrženliví v tom, co říkají. Vatikánští činitelé za druhé světové války chápali, že říci něco špatného o nacitech může vést k odvetným opatřením jak proti Židům, tak proti katolíkům. Na druhou stranu se nesnažili vyjadřovat nacistům úctu a respekt, čímž by riskovali demoralizaci křesťanů žijících pod nacistickou nadvládou. Vatikán, aby chránil křesťany a Židy v Evropě okupované nacisty a později ve východní Evropě ovládané komunisty, jistě uplatňoval jistou míru diplomatické opatrnosti. Tato diplomacie však vycházela z přesného porozumění nacistické a komunistické ideologii. Není vůbec jasné, zda dnešní představitelé Církve stejně jasně chápou islámskou teologii/ideologii. Zdá se, že současná vstřícnost vůči islámu je založena víc na přání, které je otcem myšlenky, než

na faktech. A jak poznamenal sám papež František v exhortaci *Evangelii gaudium*, „idea odtržená od reality plodí neúčinné idealismy“ (232).

„Ideje odtržené od reality“ je výstižný popis politiky Církve vůči islámu. Nezdá se, že by tato politika příliš zabránila pronásledování křesťanů v muslimských zemích. A co katolíci, kteří nežijí v nebezpečných oblastech? Katolíci, kteří žijí na Západě, pokud jde o chápání

Foto: <https://mediachecker.wordpress.com>

Musí být velmi odrazující, jestliže se dozvíte, že Církev oceňuje a uznává náboženství, v jehož jménu byli zabiti vaši příbuzní a přátelé.

islámu, jsou odkázáni na Církev a k islámské hrozbě dosud zůstávají neteční, protože v oficiálních církevních prohlášeních z nedávné doby není absolutně nic, co by vedlo k pomyšlení, že je čeho se bát. *Lumen gentium? Nostra aetate? Katechismus katolické církve? Evangelii gaudium?* O islámu se mluví ve všech, ale ne tak, aby to vzbudilo nejmenší obavu. Katolík, který se ptá, co si má myslet o islámském terorismu, a potom nahlédne do *Katechismu*, zjistí jen to, že musli-

mové se „klaní jako my Bohu jedinému, milosrdnému“. Pravděpodobně dojde k závěru, že teroristé své náboženství překrucují a nesprávně vykládají. V důvěře, že se Církev k této věci s konečnou platností vyjádřila, se obrátí na druhý bok a spí dál.

Naproti tomu katolíky, kteří ve svém posuzování islámu nespolehají striktně na Církev, čeká nával kognitivní disonance. Na jednu stranu vědí, co říká Církev. Na druhou stranu čtou zprávy a všímají si zřejmých rozporů. Po nějaké době, když bude k výbuchům aut a uřezávání hlav na Západě docházet stále častěji, tento nesoulad pravděpodobně povede ke ztrátě respektu. Představitelé Církve, kteří opakují dokola stále stejnou jednostrannou písničku o „pravém“ islámu, ztratí důvěryhodnost. Katolíci víru možná nutně neztratí, ale určitě bude vystavena těžké zkoušce. Příkladnějším v této věci přestanou důvěřovat svým biskupům. S „idejemi odtrženými od reality“ je ta potíž, že na realitu nakonec narazí, a až se tak stane, nositelé těchto idejí přijdou o respekt. Bylo by dobré, kdyby katolíci představitelé provozovali politiku zaměřenou na oslabování víry muslimů v islám (tomuto návrhu se budu věnovat příště), ale současná politika, jak se zdá, podkopává spíš víru katolíků v jejich pastýře. Je ironií, že katolík může získat lepší pojem o islámské hrozbě, když si poslechne krátký projev prezidenta as-Sísího, než ze stovky uklidňujících prohlášení katolických biskupů.

Samozřejmě nestačí jen kritizovat současnou politiku Církve a nenavrhnout životaschopnou alternativu. O to se pokusím v dalším článku (vyjde v příštím čísle *RC Monitoru* – pozn. red.).

William Kilpatrick

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Lucie Cekotová

(Mezitimulky redakce)

William Kilpatrick, psycholog, pedagog, publicista, působil jako profesor na Boston College

LIBYE: STRACH, KTERÝ NIKDY NEKONČÍ

Představte si, že žijete v neustálém strachu – strachu tak intenzivním, že se bojíte vyjít z domu.

A právě takový strach je každodenní realitou pro stále větší počet egyptských křesťanů žijících v Libyi. Od letošního ledna, kdy přívrženci Islámského státu (IS) v této zemi brutálním způsobem zavraždili 21 křesťanů, je egyptským věřícím stále častěji vyhrožováno. Stále častěji jsou unášeni. Stále častěji přicházejí o život.

Jejich úzkost nepramení jen z něčeho, co se již stalo v minulosti, ale také z toho, co by se ještě mohlo stát. Zatímco jsou egyptští křesťané – zpravidla Koptové – unášeni a zabíjeni, objevují se zprávy, že IS nabízí místním muslimům 500 až 1000 libyjských dinárů (přibližně 10 až 20 tisíc korun) za poskytnutí informace,

kteří z jejich sousedů se hlásí ke křesťanství. Všeobecně se už ví, kde tito křesťané žijí, neboť koptští věřící tvoří v některých oblastech až třetinu z celkového počtu obyvatel.

Dokonce i řidiči autobusů mají strach křesťany přepravovat – kvůli kontrolním stanovištím IS. Z tohoto důvodu často odmítají Kopty vozit a když už jim dovolí do autobusu nastoupit, musí zaplatit vyšší cenu za lístek, aby se dostali tam, kam potřebují.

Jedenadvacet zavražděných křesťanů pocházelo z osady Samalut ve venkovském gubernorátu Minjá. Přívrženci IS je unesli na přelomu prosince a ledna nedaleko libyjského města Sirte. Náboženskou příslušnost svých nastávajících obětí zjistili z jejich identifikačních karet.

Počet koptských křesťanů v Egyptě je odhadován na 11 milionů – přibližně 15 procent z celkového počtu obyvatel. Egyptské úřady údajně vyplatily částku ve výši 100 tisíc egyptských liber (cca 340 tisíc korun) každé rodině zavražděného muže, navíc by jim mělo být do budoucna poskytováno bezplatné vzdělávání a zdravotní péče. Po tragédii byl v celé zemi vyhlášen sedmidenní státní smutek.

Mnoho křesťanů odešlo do Libye ve snaze nalézt práci, protože domácí ekonomika se v posledních letech hroutlí. Egyptská vláda dělá vše, co je v jejích silách, aby svým občanům usnadnila návrat domů – v řadě případů se však tito lidé bojí jen vyjít ze svého domu.

<http://www.persecution.com>

Přeložil Pavel Štíčka

GENOCIDA? ISLÁMSKÝ STÁT PROVÁDÍ NÁBOŽENSKÉ ČISTKY

Chtěl bych začít tímto citátem z Dabiqu – internetové publikace ISIS určené křesťanskému světu –, který říká: „Dobudeme váš Řím, rozlámeme vaše kříže a zotročíme vaše ženy, se souhlasem Al-láha...“

Abú Bakr Naji, jeden z intelektuálních tvůrců ISIS, zveřejnil na internetu knihu, v níž nastínil strategii a vizi této organizace. Napsal: „Džihád není nic jiného než násilí, hrubost, terorismus, zavražďování lidí a masakrování.“ To je scénář, podle něhož ISIS hodlá realizovat svůj velký plán – náboženskou a územní čistku křesťanů a dalších menšin na Blízkém východě.

Není pochyb o tom, že Blízký východ je v plamenech; zatímco mezinárodní společenství přihlíží, křesťané a další náboženské menšiny trpí porušováním lidských práv a náboženskou perzekucí nejhoršího druhu.

Foto: <http://abbey-roads.blogspot.cz>

Jsme svědky genocidy křesťanů? Článek 2 úmluvy OSN (o zabránění a trestání zločinu genocidia – z roku 1948) definuje genocidu jako „některé z následujících jednání spáchané s úmyslem zničit, zcela nebo zčásti, národní, etnickou, rasovou nebo náboženskou skupinu jako takovou: zabíjení členů této skupiny a způsobení vážné tělesné nebo duševní újmy členům této skupiny...“

Skutky ISIS ukazují jasný záměr – násilné a brutální popravky křesťanů a jezídů, kteří zastupují odlišné „národnostní, etnické, rasové a náboženské skupiny“ v Iráku. Záměrem ISIS je však více než zničení; jeho cílem je vymazat minulost, přítomnost a budoucnost křesťanů a jezídů.

Mezinárodní společenství stojí před problémem, jak stíhat genocidu páchanou ISIS. ISIS není skutečný stát a nedodrhuje žádné mezinárodní právo. Mezinárodní společenství ještě nepřišlo na to, jak se s ISIS vypořádat.

Až nadejde čas, měl by být ISIS stíhán „mezinárodním soudem“? Tato otázka vytváří pro mezinárodní společenství velký problém, protože bude zapotřebí vyšetřovat některé státy, které lze považovat za „spolupachatele genocidy“, neboť umožňují průchod bojovníků a zbraní a poskytují ISIS další formy podpory včetně financování.

Je také důležité mít na paměti, že ISIS vede takový druh války, jež se zaměřuje na kolektivní psyché (představivost a emoce lidských bytostí), což také odpovídá kritériím genocidy. Tento postup přesahuje brutální fyzickou sílu. Vytváří strach. ISIS vede válku živěnou strachem.

Pro křesťany na Blízkém východě patří strach a pocit opuštění k největším

křížům, které musí nést. „Cítíme se zapomenutí a izolovaní. Někdy si klademe otázku, že když nás tady zabijí, jak asi budou reagovat křesťané na Západě. Udělají pak něco?“ Tak zněla prorocká prosba iráckého chaldejského patriarchy Louise Saka I. ještě předtím, než ISIS uchvátil částí Iráku a Sýrie. ISIS vede nekompromisní válku, která obnáší i náboženské

a územní čistky křesťanů a dalších menšin z Blízkého východu. Nedávné události v Texasu nám připomínají, že ISIS není jen regionální hrozbou. Svět musí reagovat. Nesmíme dovolit vyhlazení křesťanství na Blízkém východě!

Sarkis Boghjalian

<http://www.churchinneed.org>

Přeložil Pavel Štíčka

PIETA BY NÁS NIKDY NEDOJALA, KDYBY MARIA DRŽELA V RUKOU PLECHOVOU NÁDOBU

Foto: Flickr, Waiting For The Word (CC BY 2.0)

Když se křesťané připravují na oslavu velikonoční slavnosti zmrtnýchvstání Páně, slyšíme často o „prázdém hrobu“. Ostatně v letošním roce – kdy se lekcionář zaměřil na svatého Marka – to bylo obzvláště zřejmé: ženy našly prázdný hrob a „mládence“ a „zděsily se“ (Mk 16,1–7).

Když oslavujeme to, že Kristus vstal z hrobu, měli bychom si také položit otázku: Proč mají katolíci stále méně hrobů? Proč se vlastně konají pohřby?

Velmi mne znepokojuje obrovské množství kremací. V posledních dvou a půl letech jsem ztratil dvě tety, kterým bylo přes devadesát let. Moje tety nelpěly

na tradicích: obě se již před více než patnácti lety rozhodly, že chtějí být zpopelněny. Jejich motivace byla ekonomická: kremace a urna jsou levnější než rakev. Nyní se další z mých žijících příbuzných rozhodl, že po své smrti nechce pohřeb. Toto odmítnutí pohřbu má také ekonomické důvody: máme ještě několik starších tet, a otevření hrobu kvůli uložení urny stojí pokaždé minimálně 500 dolarů.

Neodsuzuji finanční úvahy lidí, ačkoli kdysi dávno si lidé vedle pokladu v nebi stádali také v pojišťovně MetLife, která se pak postarala o jejich „poslední výdaje“. Psal jsem o kremaci již několikrát

a odpovědi, které jsem dostával, často zmiňovaly ekonomické důvody: tradiční pohřby mohou být velice nákladné.

Myslím, že je zde zapotřebí diskuse – na úrovni farnosti, diecéze a biskupské konference – o tom, co můžeme udělat s rostoucími náklady na umírání. Říkám to proto, že pro tyto záležitosti jako by platil nějaký zákaz, jenž brání jakékoli zmínce o nich z kazatelny. Troufám si také říci, že pastorační péče o pozůstalé se na mnoha místech podobá pastorační péči o mladé katolíky: v nejlepším případě je chabá, v nejhorším vůbec neexistuje.

Tím chci naznačit, že se nehodlám zaměřovat především na finanční náklady. Je zde potenciálně větší problém. Tvrdím, že tento mor kremací podkopává naši velikonoční víru.

Za prvé, svědectví o prázdném hrobu se stává tím více esoterickým, čím menší skutečný kontakt s hroby katolíci mají. Někteří samozřejmě podotknou, že v řádné liturgické praxi by i popel měl být uložen v zemi nebo v kolumbáriu. Ale já tvrdím, že existuje zřetelný rozdíl mezi místem, kde je uloženo tělo, a místem, kde je uloženo něco, co se tělu nepodobá. Kremace podkopává symboliku těla.

Když slavíme velikonoční triduum, 13. a 14. zastavení křížové cesty nám připomínají, co se stalo na Velký pátek ve čtyři hodiny odpoledne. Maria přijímá tělo svého syna, ne nějaké lyofilizované krystaly. Pieta by nás nikdy nedojala, kdyby Maria držela v rukou plechovou nádobu.

Svatý Jan nám říká, že Ježíš byl položen do blízkého zahradního hrobu, protože „byl den přípravy“ (Jan 19,42). Exegeta Stanislas Lyonnet poznamenal: Ježíš, nový Adam, bude odpočívat ve spánku smrti – což je trest, který nám vysloužil starý Adam –, v zahradě, ze které vzejde nové stvoření. Ježíš byl podle židovských zvyklostí pohřben okamžitě.

K tomuto sledu úkonů a náhlosti je třeba něco podotknout. Pohřby přerušují běžný chod našeho života. V minulosti lidé umožňovali, aby se jejich obvyklý rytmus změnil, když si někoho vyžádala smrt, aby projevili úctu zemřelému: udělali jsme si čas na smuteční slavnost; brali jsme si volno pro den pohřbu.

Ale dnešní odkládané pohřby, které jsou umožněny kremacemi, toto pořadí obrací. Zřídka se kremace uskuteční okamžitě, a tak se pohřby obvykle nekonají v době dané úmrtím, ale až tehdy, kdy to vyhovuje truchlícím. Došlo zde k malému, ale významnému posunu: pozornost se přesunula od toho, kdo zemřel, na ty, kteří nezemřeli.

Smuteční slavnost byla událostí, kdy se sešla rodina, aby se její členové vzájemně podporovali a vzpomínali na zesnulého. Ale s úpadkem smutečních slavností je role rodinné podpory a solidarity stále častěji vnučována a omežována na ty přímé rodinné příslušníky, kteří měli největší fyzický kontakt (ano, na tělesnosti záleží!) se zemřelým a na jejich nejbližší příbuzné. Také nepovažují za náhodu, že pohřební mše, pokud se

konají, stále častěji slouží jako prostor pro oslavnou řeč na zemřelého spíše než jako příležitost k zamyšlení nad eschatologií ve světle víry ve vzkříšení. Když se nekoná pohřební slavnost, kde se hovoří o tom, jaký význam měl zemřelý pro ty, kdo mu byli nejbližší?

Smrt je součástí života, ale když lidé vidí smrt stále méně, toto vakuum umožňuje, aby zakořenily nejrůznější nekřesťanské představy. Ježíš umíral na kříži tři hodiny na dohled z největšího města ve své zemi, kdy jej kterýkoli kolemjdoucí mohl vidět (a nepřátelé na něj mohli ci-

Stále větší množství lidí má nedostatečný kontakt s realitou, které bude muset každý čelit: se smrtí.

vět). Dnes povětšinou umíráme v nemocnicích, oddělení od svých milovaných: zkušenost se smrtelným ložem milované osoby je stále vzácnější (jen se zeptejte svých přátel) a nejsem si jistý, kolik rodin spatří tělo zemřelé milované osoby v nemocnici. Nyní, kdy jsou pohřby odmítány nebo pohřební obřady v takovém úpadku – spolu s (neopodstatněným) tajemím pohřbů před dětmi – vzniká skutečný problém, neboť stále větší množství lidí má nedostatečný kontakt s realitou, které bude muset každý čelit: se smrtí.

Takovýto kulturní trend způsobuje, že máme méně zkušeností s naší vírou.

Vzhledem k našemu sklonu skrývat mrtvá těla musí někteří lidé považovat zobrazení Kristova bezvládného těla v náručí jeho matky nikoli za podnět k zamyšlení nad naší láskou k Spasiteli, ale za odpudivé barbarství. Pohřbený Ježíš těžko může být „naší prvotinou“, jestliže nemáme v úmyslu následovat jej nejprve do hrobu. A samotný prázdný hrob může být nepochopitelný, když jsou hřbitovy přesouvány mimo město a nejsou na nich žádné náhrobky, jen urny ve výklencích.

Zvažte tento myšlenkový experiment: obraz Ježíše, ležícího na kamenné desce a kolem něho stojí Marie, Jan, Josef z Arimatie, Marie Magdalská a další. Nyní si představte stejnou společnost stojící kolem malé kovové nádoby. Kremace ničí tělo.

Když Církev zrušila zákaz kremací, zdůraznila, že přednost má stále pohřeb těla do hrobu. Stejně jako tomu bylo s „reformou“ pátečního půstu – při níž zrušení zákazu konzumace masa bylo spojeno s očekáváním nějaké jiné formy smysluplného, dobrovolného pokání –, se zdá, že katolíci slyšeli jen to, co už není zakázáno, ale ne to, co se od nich stále očekává. Když pohlédneme na prázdný hrob a pokusíme se jej porovnat se stále častější zkušeností mnoha současných katolíků s kremací, napadne nás, jakou újmu to způsobí velikonoční víře. Možná nastal čas, aby Církev zvážila další „reformu reformy“.

John M. Grondelski

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložil Pavel Štíčka

KACÍŘSKÉ MYŠLENKY NAD FILMEM O HUSOVI

Třídílný film České televize *Jan Hus* (scénář Eva Kantůrková, režie Jiří Svoboda, titulní role Matěj Hádek) není víc než podrobná ilustrace historického příběhu známého ze školy. Od začátku má pevné schéma: Církev je prohnílá, preláti jsou obžerní, Husovi odpůrci mají tupé výrazy jako zlí rádcové v pohádkách, Wiclefovo učení je a priori pravdivé a jediný spravedlivý v tom mumraji je mistr Jan a zprostředkovaně jeho příznivci. Český

národ poučuje křesťanstvo celého světa o tom, co je správné. Dávný konflikt se předkládá divákovi jako plebiscit: Jsi pro Husa, nebo proti němu? Jsi s Církví, nebo s národem? Detaily nás nezajímají, teologické nuance zbytečně zdržují, rozhodni se jednoznačně!

Že by někdo Husův případ znovu prostudoval, nezávisle promyslel a našel pro něj působivé umělecké vyjádření, to se při této příležitosti nestalo. Eva Kan-

tůrková – při vši úctě k jejímu literárnímu dílu i statečnému boji proti komunismu – nevnímá příliš hluboce duchovní rozměr českých dějin a stále ho nahlíží optikou pokrokářství první republiky. Myšlenkovou náplň křesťanství redukuje na minimum zásad slušného chování, u kterého je Bůh a víra jenom eventuální přístavba.

V prvním díle Hus zamýšlí uspořádat české vydání Bible a žádá na to finanční

podporu od krále Václava. „Bible v češtině?“ ptá se ho udivený král, jako by nic takového zatím neexistovalo. Píše se rok 1402. Nikdo ve filmu nepřipomíná, že české překlady Bible vznikaly už od konce 13. století. Z 1. poloviny 14. století se zachovaly úplné české žaltáře (Wittenberský, Klementinský), z 2. poloviny 14. století pak evangeliáře (Seitenstettenský, Vídeňský, Rajhradský a tzv. Čtenie zimního času) a překlad starozákonních prorocství nazývaný Proroci rožmberští. Za vlády Karla IV. byl napsán nejstarší známý rukopis CELÉ české bible – tzv. Bible drážďanská. Hus se ovšem podílel na novějším revidovaném překladu Bible. To všechno podrobně popisuje kniha Vladimíra Kyase *Česká bible v dějinách národního písemnictví* (Praha, Vyšehrad 1997), kterou jistě znají (nebo snad neznají?) odborní poradci filmu.

S tím souvisí další detail, na který bych chtěl upozornit: Hus a Jeroným se modlí známý žalm „Hospodin jest můj pastýř, nebudu míti nedostatku“ přesně v tomto znění Bible kralické, která vyšla poprvé 1579. Problém není jenom v odstupu dvou století: ve středověku, tudíž i v době Husově, se v západní Evropě Bible překládala pouze a jedině z latinské Vulgáty. A tam zní daný žalm „Dominus reget me“ nebo ve variantě „Dominus pascit me“, a zmíněné staročeské bible ho pře-

kládají „Hospodin opravuje mě“ (Žaltář wittenberský), „Hospodin vládne mně“ (Žaltář klementinský) a podobně. Bible boskovická z roku 1415, která mimochodem jako první používá Husův inovovaný pravopis s nabodeníčky, překládá „Hospodin zpravuje mě“ a toto znění zachovává ještě Melantrichova bible z roku 1577. Teprve Kralická bible překládá z původního hebrejského textu, ve kterém není sloveso, nýbrž podstatné jméno „pastýř“. Je samozřejmé, že ve filmu z roku 2015 se nemůže mluvit staročesky. Ale rozdíl mezi překlady Bible je aspoň pro znalce stejně závažný, jako kdyby v Betlémské kapli byly sošky barokních andělíčků.

Ke třetímu detailu nemám dostatek vědomostí a prosím lépe informovaného čtenáře o laskavé doplnění: Hus radí rodičům, aby sami pokřtili své umírající dítě, protože byl vyhlášen interdikt a kněží nesmí křtít. „Moje neposvěcené ruce?“ hrozí se prostý venkovan, a já bych se rád dopídlil upřesnění, jestli i v 15. století platilo totéž co dnes, že v nebezpečí smrti smí křtít každý člověk, jestli tato mimořádná výsada byla tenkrát obecně známá a nebyla nějak omezena v době interdiktu. Kdybych ten scénář psal já, určitě bych se na to zeptal církevních historiků.

Ano, jsou to detaily, pro někoho možná okrajové, ale Hus chtěl přece taky dis-

kutovat o detailech a odmítal globálně odvolat všechno, co stálo psáno v obzlobě.

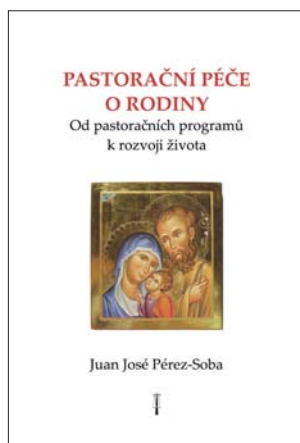
Tento jeho přístup upřímně obdivuji, i když nemohu souhlasit s některými jeho názory na Církev a udělování svátostí a už vůbec neschvaluji jeho věznění a upálení.

Klíčové slovo diskusí o Husovi i tohoto filmu je „kacír“, tak si dovoluji dodat zcela subjektivní kacířskou myšlenku: film pro pamětníky *Jan Hus* v režii Otakara Vávry z roku 1954 je sice ideově vylhaný podle směrnic komunistické proticírkevní propagandy, ale po stránce „filmařské“ se mi zdá mnohem barvitější, přitažlivější a prostě zdařilejší než tento zdlouhavý a popisný film ke kulatému výročí 1415–2015. Taky hudba Jiřího Srnky k Vávrovu filmu mi přišla stylově vhodnější k danému tématu než eklektická směs stylizace chorálu a expresivního sopránového sóla, jakou složil Michael Kocáb. Snad jenom Matěj Hádek v hlavní roli je sympatičtější, a ne tak patetický jako Zdeněk Štěpánek. Vávřův film jsem ještě ochoten znovu sledovat aspoň v rámci relaxace, Svobodův film už si podobné nepustím.

Karel Komárek
vysokoškolský učitel, docent,
přednáší český jazyk a literaturu
<http://sklennykostel.net>

Z nabídky Akademie kanonického práva

Akademie kanonického práva, Petrov 272/5, 602 00 Brno
sekretarka.akademie@gmail.com, +420 533 033 213

Juan José Pérez-Soba: Pastorační péče o rodiny. Od pastoračních programů k rozvoji života

Publikace se zabývá teologickými aspekty pastorační péče o rodiny. Juan José Pérez-Soba, profesor Papežského institutu Jana Pavla II. pro studium manželství a rodiny, v ní hledá odpověď na otázku, oč se má pastorec rodin opírat a k čemu směřovat. Značný prostor věnuje analýze základních pojmů užívaných jak v Církvi, tak v sekulárním prostředí, a upozorňuje na některá nedorozumění a významové posuny v této terminologii. Nevyhýbá se ani tematice přístupu Církve k těm, kdo žijí v neregulérní osobní nebo partnerské situaci. *Vazba pevná, 160 str., formát B5*

Být sama sebou

Prázdninový týdenní interaktivní kurz pro dívky ve věku 12–18 let, zaměřený na získání zdravého sebevědomí dospívajících a uvědomění si svojí jedinečnosti, v souladu s morálním učením katolické církve.

Témata: osobnost, komunikace, partnerské vztahy, lidská sexualita, závislosti, zdravá výživa, kadeřnictví a kosmetika spolu s praktickými ukázkami líčení.

Konkrétní termíny, přihlášky a další informace na <http://www.cenap.cz/wks-byt-sama-sebou.php>

Jak to vidí Pavel Hruban

Být homofobní? Proč ne?

Nesouhlasíme s tím, aby se praktikovaná homosexualita stala spoluurčující pro stavbu naší společnosti. Takže jsme podle dnešních měřítek homofobní. Možná to ale není tak nezdravá reakce, jak by nám někteří chtěli namluvit.

Také máte strach být homofobní? Také se podvědomě bráníte, třeba jen v hypotetické představě, že by vás někdo z homofobie nařkl? My přece nejsme homofobní. Mezi lidmi s homosexuální orientací máme mnohdy i své přátele. Nesouhlasíme ale s tím, aby se praktikovaná homosexualita stala spoluurčující pro stavbu naší společnosti, protože homosexuální jednání považujeme za falešnou cestu člověka. Takže jsme podle dnešních měřítek netolerantní a máme strach z jinakosti. Možná to ale není zase tak nezdravá reakce, jak by nám chtěli někteří namluvit.

Homofobie je dnes moderní slovo. Často slouží k eliminování diskuse o problematice rovnocennosti alternativních sexuálních orientací s orientací heterosexuální a k vyřadění nepohodlného účastníka z diskuse, neboť díky vlivu médií dnes spousta lidí vnímá toto označení jako ostudu, a říká-li se o někom, že je homofobní, je to stigma. S takovým člověkem je lepší se nebat, protože je podezřelý z netolerance a fundamentalismu.

Přístupme na chvíli na tuto hru a podívejme se, zda je homofobie skutečně tak nežádoucí, jak se může zdánlivě všeobecného konsensu jevit. Nejprve bych chtěl říci, že toto slovo považuji za účelově vytvořené. Vytvořili jej lidé, kteří, z mně neznámých důvodů, chtějí prosadit rovnoprávnost něčeho, co rovnoprávné ze samé podstaty věci být nemůže. Je to hra. Ale hra, která má ambice změnit dosavadní vzorce vnímání a chování ve společnosti, které dosud stály na principech přirozenosti, jež do světa a člověka vložil Bůh. Proto je tato hra nebezpečná. Čím víc se lidé odklánějí od Boha, tím víc jsou přístupní této hře a čím víc jsou přístupní této hře, tím víc se odklánějí od Boha. A o to jde. Vzbouřit se proti Bohu a řádu, který do světa vložil.

Homosexuální jednání nevede k Bohu, protože od Boha nepochází. Pochází

z hříchem narušené přirozenosti, stejně jako např. nemoci nebo postižení. Jsme-li nemocní, snažíme se nemoci zbavit. Máme-li nějaké postižení, snažíme se s ním naučit žít. Neděláme z nich ale ctnost, protože nemoc ani postižení samy o sobě ctnostmi nejsou. Mohou se ale stát cestami ke ctnostem, což se ovšem neobejde bez námahy. Stejně je to i s homosexuální orientací. V podstatě to je kříž, který může dotyčného přivést blíž k Bohu. Jakmile ovšem někdo začne svoji homosexuální orientaci převádět do praxe, podlehne pokušení rezignovat na úsilí, kterým se může nepříjemné a těžké proměnit v něco pozitivního. Takovému pokušení jsme vystaveni všichni. U každého má ale jinou podobu. Každý člověk má své slabé místo.

Homosexuální jednání je hříchem. Proč tomu tak je a odkud to víme? Odpověď je jednoduchá: z Bible. Co je a není hřích se nejsme schopni dovědět nikde jinde. Rádi bychom to určovali sami. A možná bychom úplně nejraději toto slovo vymazali z dnešního slovníku a myslí lidí. To ale není možné. Jako lidé nejsme schopni určovat, co k Bohu vede a co nikoli, protože sami v prostředí hříchu žijeme, jsme jím zasaženi. Nemáme potřebný nadhled. Tento nadhled má jenom Bůh. Snahou určovat, co je a není hřích, co je dobré a co zlé, se snažíme postavit Bohu naroveň (Gn 3, 5). Tato snaha však zatím vždycky skončila mimo hranice lidskosti.

V tomto smyslu homofobie má i nemá svůj význam. Je i není nesmyslná. Homofobie jako strach z lidí s homosexuální orientací je hloupost. Proč by se někdo měl bát lidí, kteří jsou jako všichni ostatní, a mezi nimiž jsou vzdělanci, umělci, podnikatelé, a také docela obyčejní muži a ženy, kteří každý den a stále znovu musejí snášet těžkosti vyplývající z jejich nastavení, o kterém ani pořádně nevědí, odkud se vzalo? Také se přece nebojíme lidí, kteří chodí o berlích nebo jezdí na vozíku. Možná se ale bojíme, abychom sami jednou nemuseli chodit o berlích či usednout na vozík.

Podobné je to i v tomto případě. Pokud bychom homofobií mínili přirozený odpor k pohlavnímu styku mezi lidmi stejného pohlaví, jehož realizaci riskujeme navíc vzdalování se od Boha, pak by toto označení nemuselo postrádat smysl. Homosexuální jednání je hříšné, na rozdíl od homosexuální orientace, za niž dotyčný člověk snad ani většinou nemůže. Proto strach z homosexuálního styku je strachem z hříšného jednání, strachem z toho, že sejdu z cesty, která vede k Bohu. Takováto „homofobie“ není na škodu. Je naopak dokladem toho, že člověk ještě neztratil ponětí o správném řádu věcí.

*Mgr. Pavel Hruban
pastorační asistent
charitních služeb v Brně
<http://hruban.blog.idnes.cz>*

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:

Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

„Až umřu, ať je to jenom oznámeno. **Žádné veřejné orace si nepřeju. Katolický pohřeb budu mít na rodném hřbitově v Brumově.** Paní učitelka Svatoňová nám drží místo v hrobě č. 55. Je to pěkné místo, odkud je pěkný výhled, zvláště když se trochu vysedne. O ten obřad prosím toho z katolických kněží, koho to potěší: bude-li na živu Jarda Vinklárek, tedy ten.“ Několik vět zesnulého Ludvíka Vaculíka. R. I. P.

Charita ČR (škoda, že má ze svého názvu vypuštěno označení „katolická“) vydala pěkné stanovisko k úsilí o legalizaci prostituce (**návrh na tzv. regulaci prostituce je nyní v druhém čtení v poslanecké sněmovně, na pořad schůze – k hlasování – je zařazen již v půlce června**): „Domníváme se, že jakákoliv legalizace prostituce nemůže přispět k omezení tohoto jevu či k důstojnějšímu životu osob, které prostituci vykonávají. Prostituci vnímáme jako komplexní problém, který vyžaduje multidisciplinární přístup spočívající v kombinaci osvěty a společenské prevence, ve vytváření účinného systému pomoci osobám, které se staly obětmi sexuálního průmyslu atd. ... Návrh zákona je z našeho pohledu nepřijatelný zejména z etických důvodů, protože snižuje lidskou důstojnost u již tak velmi zranitelné skupiny obyvatel. Velké množství žen a mužů je k vykonávání prostituce nuceno často z důvodu chudoby či pod pohrůzkou násilí (zejména u cizin-

ců).“ A všechno, co k tomu Charita ČR říká, je pravda.

Máme novou ministryni školství. Je to sice sestřenice ministra – mj. zastánce a jedné z opor homolobby – Dienstbiera, ale má, zdá se, vcelku zdravý rozum. Dá na rady moudřejších, odborníků a lidí, kteří oboru rozumí. Není zastánkyní rychlomyšlen bez většího rozmyslu a asi nebude uplatitelná šéfy řemeslnických cechů. Taky

Koláž: mimi

možná četla článek z CNN, který mluví o tom, že **ve školách, kde vedení dětem zakázalo používat elektronické hračky typu tablet či tzv. smartphone, mají mnohem lepší výsledky ve vzdělávání než tam, kde nad omezeními tohoto typu u dětí rezignovali.** Snad tedy naše prvňáčky ve třídě malé monitory na lavicích i září nepotkají.

Na Slovensku provedli statistický výzkum na vzorku sto tisíc dětí. Vyšlo z něj, že jedna třetina školáků nemá zorganizovaný

volný čas, více než 40 % dívek a 30 % chlapců tráví čas po vyučování v supermarketech a dvě třetiny školních dětí sleduje denně televizi a hrají počítačové hry nejméně dvě hodiny. **Sexuální zkušenosti přiznalo 14 % dívek a 18 % chlapců ve věku patnácti let. Polovina dívek by to nejraději vzala zpět.** V Česku na tom budeme patrně dosti podobně. Je to zrcadlo rodičů v tzv. produktivním věku, obraz toho, jak vážně bereme naše povolání (Bohem darované), kterým rodičovství je. Svátý otec už zkraje roku, u příležitosti Světového dne komunikace, vyzval rodiny, aby odložily iPhone, vypnuly Twitter a Facebook a znovu se naučily komunikovat společně, osobně, s plným zaujetím pro druhého a jeho starosti i radosti. „Stojí před námi velká výzva,“ řekl tehdy papež František, „musíme se znovu naučit rozmlouvat mezi sebou, protože se zdá, že více umíme tvořit či nasávat informace než naslouchat.“

Smutná zpráva je, že Evropský parlament 9. června schválil propotratovou zprávu Noichlové (341 pro, 281 proti, 81 se zdrželo). Europoslanci tak zcela ignorovali hlasy desetitisců Evropanů, kteří varovali před pošlapáváním principů subsidiarity a mnoha zákeřnými ideologickými požadavky, které zpráva obsahuje – mj. **znovu vrací téma tzv. práva na potrat**, které by měly mít povinnost respektovat všechny členské státy.

-zd-

21. 6.	Ne	12. neděle v mezidobí Job 38,1.8–11, Žl 107,2 Kor 5,14–17, Mk 4,35–41
22. 6.	Po	sv. Jan Fisher, biskup, a Tomáš More, mučedník Gn 12,1–9, Žl 33, Mt 7,1–5
23. 6.	Út	sv. Josef Cafasso, kněz Gn 13,2.5–18, Žl 15, Mt 7,6.12–14
24. 6.	St	Slavnost Narození sv. Jana Křtitele Iz 49,1–6, Žl 139, Sk 13,22–26, Lk 1,57–66.80
25. 6.	Čt	sv. Vilém, opat OSB, ct. Ivan, poustevník Gn 16,1–12.15–16, Žl 106, Mt 7,21–29
26. 6.	Pá	sv. Jan a Pavel, mučedníci Gn 17,1.5.9–10.15–22, Žl 128, Mt 8,1–4
27. 6.	So	sv. Cyril Alexandrijský, biskup a učitel církve Gn 18,1–15, Lk 1,46–55, Mt 8,5–17

28. 6.	Ne	13. neděle v mezidobí Mdr 1,13–15; 2,23–24, Žl 30,2 Kor 8,7.9.13–15, Mk 5,21–23
29. 6.	Po	Slavnost sv. Petra a Pavla, apoštolů (Doporučený svátek) Sk 12,1–11, Žl 34,2 Tim 4,6–8.17–18, Mt 16,13–19
30. 6.	Út	svatí prvomučedníci římskí Gn 19,15–29, Žl 26, Mt 8,23–27
1. 7.	St	sv. Theobald (Děpolt) Gn 21,5.8–20, Žl 34, Mt 8,28–34
2. 7.	Čt	sv. Ota Gn 22,1–19, Žl 116A, Mt 9,1–8
3. 7.	Pá	Svátek sv. Tomáše, apoštola Ef 2,19–22, Žl 117, Jan 20,24–29
4. 7.	So	sv. Prokop, opat; sv. Alžběta Portugalská Gn 27,1–5.15–29, Žl 135, Mt 9,14–17

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.